

In memoriam Pál Józsefné (1933–1997)

Újra elment valaki a régiek közül.

Pál Józsefné született Horváth Mária, a Pécsi Városi Könyvtár nyugalmazott igazgatója 1997. október 18-án meghalt.

Így megint kevesebben vannak azok, akik a magyar könyvtári hálózat kialakításának, megerősödésének majdnem minden mozzanatát végigkísérték, megélték, és segítették azt lelkes munkájukkal.

Pálné könyvtár szakon végzett az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen 1957-ben. Első munkahelye Zalaegerszegen, a Megyei Könyvtárban már a kezdetekkor vezetői feladattal bízta meg: csoportvezetőként dolgozott 1956-tól 1959-ig.

Tatabányán, a József Attila Megyei Könyvtárban hasonló munkakört töltött be. Pécssett először a Városi Könyvtár alkalmazta 1969-ben mint igazgatóhelyettest, majd a Pécsi Tudományegyetem Könyvtárában eltöltött 3 év után újra a Pécsi Városi Könyvtár egyik vezetője lett.

Érdekelte, izgatta az a feladat és szakmai lehetőség, ami egy kiterjedt hálózattal rendelkező városi könyvtárban az igazgatói megbizatással járt, így elfogadva a felkérést 1982. november 1-től hét éven át látta el e megtisztelő munkakört. Az Intézményben kiegyensúlyozottságra, a szakmaiság megerősítésére törekedett. Mindig segítőkész, korrekt vezető volt. Hosszú éveken át részt vállalt a Baranya megye Könyvtárközi Bizottság munkájában. Megyei szakfelügyelőként is hasznosan kamatoztatta tudását, szakmai tapasztalatait a könyvtárügy szolgálatában.

Szigorú alakja, halk lény, távolságtartó magatartása egy kitartó, a munkájáért élő, aggodó ember külső jellemzői voltak az ő esetében.

Élete teljes volt, munkájában, meggyőződésében tántoríthatatlannak, egyenesnek mutatkozott.

Tevékenységében több alkalommal erősítették meg elismerő kitüntetések. Nyugdíjasként még visszajárt közénk, a kollégák elismerő szeretete is visszaigazolta a könyvtárért és értük tett fáradozását.

Nehéz szenvedések közt könnyű szívvel lépte át a lét határát. Már nincs egyedül: költő és könyvtáros férje betegségben pár nap múlva utána ment.

Dr. Újváriné Füzy Ágnes

Pál József

1923. okt. 6. – 1997. okt. 26.

Október második felében két pécsi könyvtár homlokzatára is felkerült a fekete zászló. Gyászolt a pécsi könyvtárostársadalom: A Pécsi Városi Könyvtár egykori igazgatóját veszítette el, a Baranya Megyei Könyvtár pedig nyugalmazott módszertani osztályvezetőjét. Pál Józsefné és Pál József nincsenek többé, már csak emlékeinkből idézhetjük vissza kedves személyiségüket, vonásaikat, hangjukat, mozdulataikat...

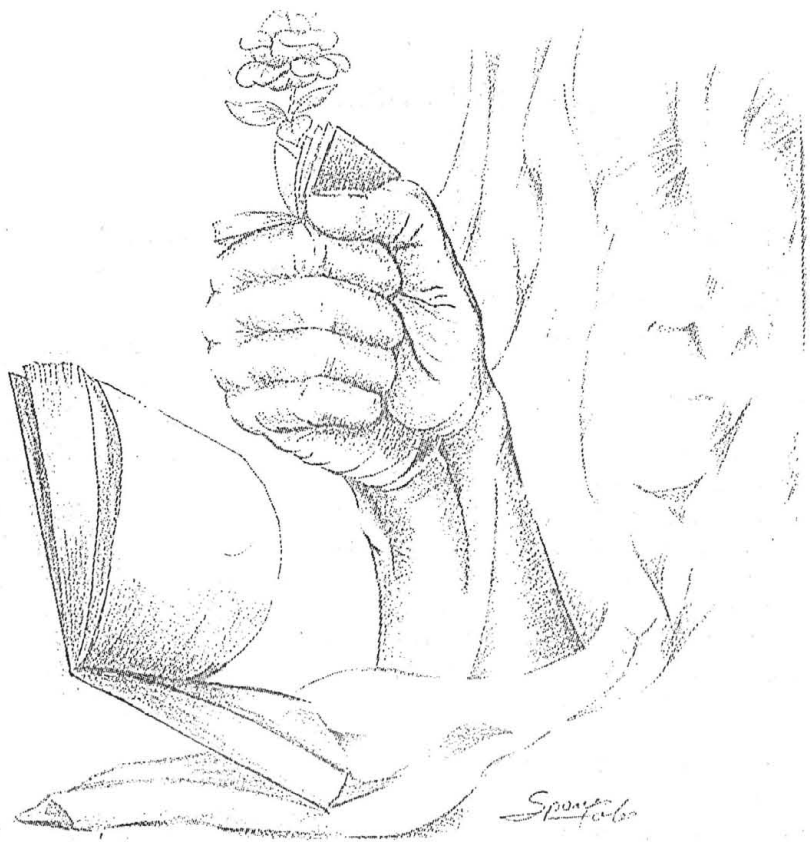
Tudtuk, hogy mindkettejük egészségi állapota gyenge. Mégsem gondoltuk, hogy ilyen korán, s ennyire gyors egymásutánban éri őket a halál. Közel egyidejű távozásuk mintegy igazolja életüket: ők annyira összetartoztak, annyira közös volt életük minden perce, hogy még ezt az utolsó lépést is szinte egyszerre tették meg. A feleség halála okozta megrendülést férje szíve nem tudta elviselni.

Elhunyt kollégánk Zalaegerszegen született, akárcsak felesége. Kereskedelmi pályára készült, ezért beiratkozott az újvidéki M. Kir. Keleti Kereskedelmi Főiskolára. 1944-ben diplomázott. A háború a családot szétszórta, egzisztenciálisan tönkretette. Pál József a katonai szolgálatot ugyan elkerülte, de választott szakmájának megfelelő munkalehetőséget nem tudott találni. Éveken át gumijavítóként dolgozott, a szakmai képesítést is megszerezte. 1951-től rövid ideig téglagyári adminisztrátor volt.

A könyvtárosi pályára 1952-ben lépett. A Zalaegerszegi Városi Könyvtár munkatársa, majd rövid idő múltán az akkor alakult Zala Megyei Könyvtár módszertani könyvtárosa lett. Öt évet töltött könyvtárosként szülővárosában. Ez idő alatt kezdett verseket írni. A Dunántúl című, 1952–1956 között megjelent folyóiratnak kezdettől fogva munkatársa. Első kötetét, a Dúdolgatót is a pécsi Dunántúl Kiadó jelentette meg 1954-ben. Érthető, hogy a fiatal költőt vonzotta az élénk pécsi irodalmi élet, a mindinkább jelentőssé váló irodalmi folyóirat. 1957-ben Pécsre költözik, s a Pedagógiai Főiskola könyvtárának vezetőjeként kezdi meg négy évtizedes pécsi életét.

Az akkoriban igen mostoha körülmények között működő főiskolai könyvtár vezetése nehéz feladat elé állította, s nem sok örömet okozott neki. Új munkahelyén a folyamatos könyvtárfejlesztés mellett súlyos mulasztásokat kellett volna helyrehoznia, (érkezésekor a mintegy 40 ezer kötetes állomány nagyobb része feldolgozatlan volt), amihez pedig nem volt elegendő munkatársa (szakképzett pedig egyetlen egy sem). A főiskola igazgatóságától vajmi kevés segítséget kapott. Így érthető, hogy munkahelyétől egy idő után igyekezett megválni.

1968-ban a Baranya Megyei Könyvtár kínált fel részére új lehetőséget. Pál József örömmel vállalta el a módszertani osztály vezetését, s ebben a munkakörben maradt 1984-ben bekövetkezett nyugdíjazásáig. Személyében jó gazdára talált a megyei könyvtárhálózat mintegy 300 könyvtára. Munkáját lelkiismeretesen, a rá jellemző – szinte aggályos – precizitással és nagy-nagy szeretettel végezte.

A költészethez mindvégig hű maradt – bár nem tartozott a termékeny alkotók közé. Még négy kötete jelent meg: 1960-ban a Mézpergetés (Szépirodalmi K.), 1967-ben a Két ablak mögül (Jelenkor – Magvető), 1976-ban a Jégfurulya (Magvető) és 1988-ban a Megkötve születéssel és halállal (Pannonia Könyvek). Ez utóbbiban írja:

„A köldökszínór tulajdonképpen kötél, lánc, béklyóz a földhöz étellel, halállal. S micsoda szentháromság egyetlen személyben: föld, élet, halál. S hiába ismertük meg az életet, a test titkait jórészt, a halál iszonytató, épp hogy csak elviselni lehet. Iszonytató, mert minden ember, minden élő a legteljesebb egyedüllétben találkozik vele. S nincs iszonytatóbb a legteljesebb egyedüllétnél. De hol is kezdődik ez az idő, az egyedüllét ideje? Már a megszületésnél...”

A sors kegyes volt Pál Józsefhez. A magát mindig is magányosnak érző embernek nem kellett – mint oly sok másnak – hosszú éveket töltenie özvegyen, nélkülözve a kedves társat, betegen, netán ágyhoz kötve, másoknak kiszolgáltatva élni. Megadatott neki a gyors, könnyű halál kegyelme.

November 6-án temették mindkettőjüket Zalaegerszegen.

Surján Miklós

Hírlevél a Magyar Könyvtárosok Egyesülete tagjaihoz

Lezárva: 1997. november 21.

72. szám

A szervezeteknek és a központi testületi tagoknak kiküldjük: a megjelenés után három napon belül.

Telefonszám-változások!

Az egyesület titkárságának új telefonszáma: 311-8634.

Ottovay László főtitkár új telefonszáma az OSZK-ban: 224-3766.

Személyi hírek

Elnökségi állásfoglalás – Az elnökség 1997. november 17-én a következő levelet írta dr. Magyar Bálint művelődésügyi és közoktatási miniszternek:

„A Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöksége megütközéssel vette tudomásul, hogy dr. Horváth Tibornak, az MKE korábbi elnökének, jelenleg elnökségi tagjának pályázata az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum főigazgatói posztjára sikertelennek bizonyult. Horváth Tibor a magyar könyvtárügy kiemelkedő személyisége; ezért támadnak kétségek a pályázat kiírójának döntését illetően.

Elismerjük a fenntartónak azt a jogát, hogy – bármely okból – eleve úgy ítélje meg, vezetőváltásra van szükség. Ilyen helyzetben azonban a helyénvaló eljárás véleményünk szerint az, hogy ezt a szándékát a pályázat benyújtása előtt közli az érintettel, s nem hozza Horváth Tibort ebbe a megalázó helyzetbe, hiszen egyedüli pályázóként utasította el őt.

Az MKE elnöksége e konkrét ügyben kifejezett tiltakozásával egyben szeretné elérni, hogy a jövőben ne kerüljön sor hasonló esetekre.”

Elnökségi hírek

Elnökségi ülés, 1997. november 13. – Salgótarjánban a megyei könyvtárban ülésezett az elnökség az országos konferencia első napi előadásai előtt, majd azt követően. Először Fehér Miklós, az 1998. évi vándorgyűlés fő szervezője adott tájékoztatást az előkészületekről és a tervekről. Az elnökség a következő munkacímben fogalmazta meg a vándorgyűlés tervezett témáját: A könyvtárak együttműködése az információs társadalom kiszolgálásában. – Ezután Vajda Erik elnök számolt be a könyvtári törvény ügyében történekről, a kapcsolódó feladatok állásáról (kötelespéldány-törvény; dokumentumszolgáltatási munkabizottság). – Az elnökség megvitatta az NKA Könyvtári Kollégiumában készült

tisztújítás teendőit. Határozott arról, hogy a maga részéről kiket javasol delegálni az érintett társadalmi szervezetekkel való november 24-i egyeztetés során. – A további napirendi pontok között a nemzetközi ügyek és egyébek szerepeltek (ezekről részletesen lásd a továbbiakban: Képzési Bizottság, IFLA).

OTKA Bizottság – A Magyar Könyvtárosok Egyesülete, a Magyar Múzeumok Szövetsége és a Magyar Levéltárosok Egyesülete egyeztetést követően az OTKA Bizottságba a közgyűjtemények igazgatóinak közös képviselőjeként dr. Gecsényi Lajost, a Magyar Országos Levéltár főigazgatóját jelölte.

Képzési Bizottság – Horváth Tibor, a Képzési Bizottság Nagy Attilát követő elnöke a nyár folyamán levelet intézett a bizottság tagjaihoz, amelyben javaslatokat tett a bizottság további tevékenységére. E javaslatok fogadtatásától függően készült elvállalni a bizottság elnöki tisztét. Javaslatának passzív fogadtatása miatt nem látta további lehetőségét annak, hogy a feladatra vállalkozzék.

Dokumentumellátási munkabizottság – Szakmai munkabizottság alakult az országos dokumentumellátási rendszerről szóló rendelet döntéselőkészítő koncepciójának kidolgozására. Az MKE-t a bizottságban Vajda Erik elnök képviseli.

Mi történt a szervezetekben?

Bács-Kiskun Megyei Szervezet – Október 29-én Vajda Erik, az MKE elnöke tartott előadást a fennállásának századik évét ünneplő Kiskunhalasi Városi Könyvtárban A könyvtár változó szerepe a mai magyar társadalom életében címmel a Bács-Kiskun Megyei Szervezettel közös rendezvényen.

Csongrád Megyei Könyvtárosok Egyesülete – Október 30-án megyei továbbképzést tartottak a Somogyi-könyvtár és a CSMKE szervezésében igen gazdag programmal (Havass Miklós: Nemzeti Informatikai Stratégia, Rónai Iván: Az országos könyvtári és közgyűjteményi informatikai hálózat fejlesztési programja, Mader Béla: Könyvtárépítés a XXI. században). Dán könyvtári tanulmányútról Molnár Mária, hollandiai könyvtári élményeiről Rátkai Erzsébet számolt be. A továbbképzés résztvevői látogatást tettek a Progress Alapítványnál. – November 6-án Tájékoztató a könyvtárakban címmel előadásorozatot szerveztek a Somogyi-könyvtárban, amelynek előadói Aranyi Zoltán, Gyüre Péter, Hegyközi Ilona, Ottovay László és Vajda Erik voltak.

Könyvtárostanárok Egyesülete – Iskolai könyvtár a hálózaton – Könyvtár az informatikában, informatika a könyvtárban címmel szakmai konferenciát tartottak Gyöngyösön 1997. november 7–8-án a Berze Nagy János Gimnázium és Szakiskola könyvtárában és multimédia-termében. Az első napon a gimnázium pedagógiai programját, törekvéseit, fejlesztési elképzeléseit ismertették. Ezt követően könyvtárra épülő, multimédiás szaktárgyi órák videofelvételeit tekintették meg a résztvevők. A finn iskolai könyvtárak helyzetét bemutató előadás után csoportos foglalkozások keretében Navigáció az Interneten címmel bemutatókra került sor. A konferencia második napján a gimnázium igazgatója, Komenczi Bertalan tartott előadást Multimédia és Internet az iskolában és az iskola könyvtárában, majd Tószegi Zsuzsanna Képi információ; Új médiák a hazai piacon címmel.

Műszaki Könyvtáros Szekció – Október 29-én a CEU (a Közép-Európai Egyetem) Könyvtárába látogattak a szekció tagjai, ahol a könyvtár szolgáltatásain kívül megismerhették magát az egyetemet, valamint a Szabad Európa Rádió dokumentumgyűjteményét.

Társadalomtudományi Szekció – Idei utolsó rendezvényükön a Szépművészeti Múzeum új, Szondi utcai könyvtárába látogattak november 10-én. A huszonöt könyvtárost Zakariás János, a könyvtár igazgatója és Illés Eszter igazgatóhelyettes fogadta. A több mint egy órás könyvtárlátogatáson a fontos szakkönyvtár munkájáról és jövőbeli terveiről is tájékoztató hangzott el.

Pályázatok

E-posta – Nagy örömről beszámolónk alapján a Soros Alapítvány kuratóriuma további egy évvel meghosszabbította az Internet-szolgáltatást a C3 szerverén az egyesület titkársága számára.

Képzés

Hálózati tanfolyamok – Az alapozó Internet-tanfolyam 25 fő részvételével november 10-től 13-ig már lezajlott. A haladó Internet-tanfolyam és a World Wide Web tanfolyam iránt kisebb volt az érdeklődés (5, illetve 18 fő vesz részt ezeken). Folytatás jövőre várható – a szervezőkkel való megállapodás és a pályázati támogatások függvényében.

CEU nyári egyetem – Idén július 20. és 31. között lesz a Közép-Európai Egyetem (CEU) nyári egyetemének könyvtári kurzusa Libraries and the Internet címmel az Open Society Institute Network Library Program-mal együttműködve. A jelentkezési határidő: 1998. február 1. Bővebb információk a hálózaton a CEU web-lapján: <http://www.ceu.hu> és a OSI web-lapján: www.osi.hu/rip. Jelentkezési lapot elektronikus postán is lehet kérni a sunreq@ceu.hu címen.

Lezajlott rendezvények

Salgótarjáni konferencia – 1997. november 13–14-ig Salgótarjában volt az MKE őszi szakmai konferenciája A magyar könyvtárügy első évtizede a harmadik évezredben – stratégiák, tennivalók címmel. Itt most csak a rendezvény témáit és a résztvevőket dokumentáljuk, a tervek szerint a rapportőrök témacsoportonként 8-10 oldalas összefoglalót készítenek majd, amely várhatóan a Könyvtári Figyelőben jelenik meg. A szervezők szándéka az volt, hogy vitatkozó konferenciát szervezzenek. Csütörtök délután és pénteken délelőtt négy téma került terítékre pódiumbeszélgetés és a közönség hozzászólásai formájában, mindvégig plenáris ülésen. 1. téma: Látjuk-e már az információs társadalmat Magyarországon? (témafelelős: Pallósiné Toldi Márta, vitavezető: Sonnevend Péter, bevezető előadó: Nagy Attila, korreferátumok: Balogh Mihály, Herman Ákos, Monostori Imre, Tóth Gyula); 2. téma: A könyvtáros személyisége és szerepe (témafelelős: Fehér Miklós, vitavezető: Csapó Edit, korreferátumok: Fehér János, Müller Imréné, Zsádon Béla); 3. téma: A jövő könyvtárképe (témafelelős: Gellér Ferencné, vitavezető: Hegedűs Péter, korreferátumok: Ambrus Zoltán, Horváth Péter, Vadászné Varnyú Anikó); 4. téma: Stratégiák és tennivalók (té-

mafelelős: Kiss Gábor, vitavezető: Biczák Péter, korreferátumok: Kiss Gábor, Szögi László, Tuba László).

Előkészületben...

Konferencia az elektronikus publikálásról – 1998. április 20-22-én lesz Budapesten Towards the Information-Rich Society címmel az International Computer Communications Council (ICCP) és az International Federation for Information Processing (IFIP) második konferenciája a Közép-Európai Egyetem konferenciaközpontjában. Az MKE-hez eddig az előadások tartására szóló felhívás érkezett meg, amelyet az idő rövidege miatt a Katalist levelező listán tettünk közzé (a jelentkezési határidő november 17-én lejárt). A konferencia munkanyelve az angol és az orosz lesz. A közép- és kelet-európai országokbeli résztvevőket az Open Society Institute Electronic Publishing Development Programja támogatja.

Nemzetközi kapcsolatok

IFLA regisztráció – Az IFLA intézményi tagjaival (KSH Könyvtára, OMIKK, Országgyűlési Könyvtár, OSZK) egyeztetve az 1998. évre az MKE a következő IFLA szekciókban regisztráltatta magát: Public Libraries, Cataloguing, Acquisition and Collection Development, Education and Training.

IFLA 2003 – Az IFLA apparátusa ezután évente kiírandó pályázatok alapján dönt az éves IFLA-konferenciák helyszínéről – első ízben a 2003-as évről. A 2003. év igen távolinak tűnik, de az MKE az IFLA főtitkárának biztatására, aki többször is vendége volt a BOBCATSSS-szimpoziумoknak, benyújtotta pályázatát (ún. statement of interest) a 2003. évi konferencia megrendezésére. Az IFLA kérdőíve főként a konferencia szóba jöhető helyszíneire és a kulturális kormányzattól, szponzoroktól, nem utolsósorban az egyesület tagjaitól remélt támogatásra vonatkozott. A pályázathoz csatoltuk az MKM Könyvtári Osztályának támogató levelét.

Társ Egyesületek, rokon szervezetek

Magyar Kulturális Szövetség (MKuSZ) – A MKuSZ által szerkesztett – a remények és hírek szerint majdan sok könyvtári adatot (pl. az új könyvtári mivertúra legjavát) is tartalmazó – Magyar Kulturális Honlap címe: <http://www.port.hu/kultura>.

Szabványosítás

Sok könyvtárosnak okoz gondot az Európai Unió intézményeinek és szervezeteinek következetlen megnevezése. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy a hivatalos nevekről Europe from A to Z. Guide to European information címmel rendelkezésre áll egy összeállítás. Beszerezhető Koreny Ágnestől, az Európai Unió delegációjának könyvtárosától (1016 Budapest, Bérc u. 23.). A Szabványosítási Bizottság tervezi, hogy a különböző névváltozatokat és az egységesített névalakokat jegyzékbe foglalja.

Előzetes rendezvénynaptár:

- 1998. január 26–28. 6. BOBCATSSS szimpózium: Shaping the knowledge society, Budapest, OSZK
- 1998. április 20–22. Towards the Information-Rich Society, Second ICC/IFIP Conference on Electronic Publishing 98, Conference Centre of the Central European University, Budapest
- 1998. június 22–27. Sixth European Conference on Medical and Health Libraries (EAHIL): Libraries without limits: changing needs – changing roles
- 1998. június 25–július 2. American Library Association Annual Conference, Washington D.C.: Global reach, local touch
- 1988. augusztus 6–8. Az MKE 30. vándorgyűlése, Salgótarján
- 1998. augusztus 16–21. IFLA közgyűlés, Amsterdam
- 1998. augusztus 13–15. ISIC (Information Seeking in Context 98) konferencia, Sheffield
- 1998. november-december. International Conference Freedom of Expression, Censorship, Libraries, Riga

Állásügyek

Állást keres: Könyvtári informatikus passzív angol nyelvismerettel elhelyezkedne bármilyen szakterületen. Középfokú végzettséget igénylő munkát is elválna. Molnár Andrea, tel.: 166-6220 (munkaidőben), 133-1823 vagy 333-1823 (este 8-ig). – Felsőfokú végzettségű könyvtáros, könyvtár-informatikus állást keres. Különféle számítógépes információs szolgáltatásokban, valamint egy integrált rendszer használatában van több éves gyakorlata. Jelige: Változatos munka. Az érdeklődők a titkársághoz forduljanak.

Állást kínál: Szakirányú felsőfokú végzettséggel olvasószolgálatos könyvtárost alkalmaz a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár (8000 Székesfehérvár, Bartók Béla tér 1., tel.: 22/312-684). Lakást biztosítani nem tudnak.

BUÉK – Az MKE elnöksége és titkársága sikeres, boldog új esztendőt kíván az egyesület tagjainak.

Szerkeszti: Hegyközi Ilona

Cím: MKE titkárság, 1054 Budapest, Hold u. 6. Tel./fax: 311-8634

E-posta: MKE@MAIL.C3.HU vagy H11200MKE@ELLA.HU

Új Testamentum. Sárvár-Újsziget, 1541.
Szent János evangelista

Szent János ílete mellett Szent Hieronymus írt meg.

János apostol mindenekelőtt írta meg az evangéliumot / kiretettván erre az Ásiabeli püspökök / ki az
Jehus igben szerete / ki Sebedeusnak fia vala / az Zakab
episcopolnak attafia / mell Zakabnak az orfiennet kin

*Minden kedves
olvasónknak, előfizetőknek,
kollégáknak*

*Kellemes karácsonyi ünnepeket
és
boldog új évet kíván*

a Szerkesztőbizottság

